

Podrobnější vymezení některých požadavků na řízení vybraných rizik

Část 1. Úvěrové riziko

A. Obecné požadavky

I. Úvěrové riziko a riziko protistrany

1. Poskytování úvěrů je založeno na spolehlivých a jednoznačně stanovených kritériích. Je jasně stanoven postup pro schvalování, doplňky, změny, obnovy a refinancování úvěrů.
2. Prostřednictvím účinných systémů je zajišťována průběžná správa a sledování různých portfolií a expozic, s nimiž je spojeno úvěrové riziko, včetně identifikování a řízení problematických expozic a zajišťování odpovídajících úprav v ocenění, zejména opravných položkách u rozvahových aktiv se sníženou hodnotou, a rezerv k expozicím, které jsou podrozvahovými položkami.
3. Diverzifikace portfolií s úvěrovým rizikem zohledňuje celkovou úvěrovou strategii včetně cílových trhů.

II. Sekuritizace

1. Pokud je banka nebo družstevní záložna původcem či sponzorem sekuritizace, vyhodnocuje a usměrňuje prostřednictvím přiměřených zásad a postupů riziko sekuritizace a zajistí, že ekonomická podstata transakce se plně promítá do hodnocení rizika a rozhodovacích procesů.
2. Banka nebo družstevní záložna, která je původcem sekuritizace revolvingových expozic s možností předčasného splacení, má stanoveny plány likvidity jak pro situace očekávané, tak pro případy předčasného splacení.
3. Banka nebo družstevní záložna je schopna doložit České národní bance, do jaké míry je kapitál udržovaný vůči aktivům, která sekuritizovala, odpovídající vzhledem k ekonomické podstatě dané transakce, včetně dosaženého stupně převodu rizika.
4. Banka nebo družstevní záložna zajistí, aby dosažení očekávaného převodu rizika nebylo sníženo poskytnutím skryté (mimosmluvní) podpory (§ 112).

III. Zbytkové riziko po zohlednění uznatelných technik snižování úvěrového rizika

1. Riziko, že účinek uznatelných technik snižování úvěrového rizika je nižší než očekávaný, ovlivňuje a kontroluje banka nebo družstevní záložna prostřednictvím zdokumentovaných zásad a postupů.
2. Banka nebo družstevní záložna zajistí vhodnost a spolehlivost zásad a postupů pro řízení zbytkového rizika spojeného s používáním uznatelných technik snižování úvěrového rizika a správnost jejich uplatňování.

B. Podrobnější požadavky na řízení úvěrového rizika

Systém pro provádění úvěrových obchodů

1. Banka nebo družstevní záložna vytvoří a udržuje systém pro provádění obchodů tak, aby byly omezeny ty subjektivní aspekty rozhodovacího procesu, které nepřispívají ke kvalitě tohoto procesu.
2. Banka nebo družstevní záložna zajistí, aby obchody s osobami (fyzickými nebo právnickými) se zvláštním vztahem k bance nebo družstevní záložně²⁴⁾ byly sjednávány na základě podmínek obvyklých na daném trhu.
3. Banka nebo družstevní záložna zajistí, aby měla k dispozici informace, které jí umožní i před sjednáním obchodu zhodnotit finanční a ekonomickou situaci (bonitu) protistrany, a to i v případě syndikátních úvěrů.
4. Banka nebo družstevní záložna zajistí, aby byl každý obchod posouzen s ohledem na jeho výši a složitost.
5. V rámci systému pro provádění obchodů jsou v závislosti na druhu produktu a typu protistrany posuzovány zejména tyto aspekty:
 - a) finanční a ekonomická situace protistrany,
 - b) účel provedení obchodu,
 - c) zdroje splácení,
 - d) kvalita a dostatečnost zajištění,
 - e) situace v ekonomickém odvětví protistrany,
 - f) navrhované podmínky pro provedení obchodu.
6. Banka nebo družstevní záložna při řízení úvěrového rizika používá techniky a nástroje omezující toto riziko, například zajištění, s tím, že použití těchto technik a nástrojů nemůže nahradit vyhodnocení finanční a ekonomické situace protistrany.

IV. Systém měření a sledování úvěrového rizika

1. Banka nebo družstevní záložna má takový systém měření a sledování úvěrového rizika, který je přiměřený povaze, rozsahu a složitosti činností, podchytí všechny významné zdroje úvěrového rizika a umožňuje vyhodnotit dopad na výnosy a náklady a na hodnotu aktiv, závazků a podrozvahových položek tak, aby poskytl nezkreslený obraz o míře podstupovaného rizika.
2. Systém měření a sledování úvěrového rizika umožňuje zejména
 - a) včasně, přesně a úplně zaznamenat všechny obchody tak, aby bylo možno podchytit veškeré s nimi spojené podstupované úvěrové riziko,
 - b) podchytit a vyhodnotit všechny významné zdroje úvěrového rizika,
 - c) stanovit způsob sledování expozič vůči ekonomicky spjatým skupinám,

²⁴⁾ § 19 zákona č. 21/1992 Sb.

§ 8b zákona č. 87/1995 Sb.

- d) měřit úvěrové riziko souhrnně za všechny obchodní jednotky a porovnávat míru podstupovaného rizika se schválenými vnitřními limity ve vhodné časové periodě i s ohledem na velikost a povahu podstupovaného rizika a regulatorní limity.
3. Systém měření a sledování úvěrového rizika vyplývajícího ze sjednaných obchodů dále zajistí zejména
- a) sledování finanční a ekonomické situace protistrany s ohledem na typ obchodů sjednaných s touto protistranou,
 - b) sledování plnění podmínek smlouvy protistranou,
 - c) sledování ocenění hodnoty zajištění,
 - d) sledování aktuálních problémů, které bezodkladně vyžadují opatření k nápravě,
 - e) sledování přiměřenosti výše opravných položek a rezerv.
4. Banka nebo družstevní záložna dále zabezpečí, že
- a) příslušní zaměstnanci, včetně členů vrcholného vedení a příslušných výborů, pokud jsou zřízeny, rozumějí předpokladům, ze kterých systém měření a sledování úvěrového rizika vychází,
 - b) předpoklady, ze kterých systém vychází, jsou dostatečně zdokumentovány.

V. Limity pro řízení úvěrového rizika

1. Banka nebo družstevní záložna vytvoří a udržuje soustavu limitů pro řízení úvěrového rizika a postupy pro jejich využívání a dodržování zajišťující, aby nebyla překročena míra úvěrového rizika akceptovaná představenstvem nebo stanovená příslušným orgánem dohledu. Za tímto účelem zejména
- a) zajistí, aby soustava limitů a postupy používané pro měření a sledování úvěrového rizika byly ucelené a propojené a aby soustava limitů brala v úvahu ostatní rizika, kterým je nebo může být vystavena, zejména riziko tržní a likvidity,
 - b) zajistí přiměřenost soustavy limitů vzhledem ke své velikosti a způsobu řízení, povaze, rozsahu a složitosti činností a stanovené kapitálové přiměřenosti. V závislosti na těchto faktorech stanoví dílčí limity, například pro jednotlivé protistrany, jednotlivé státy, zeměpisné oblasti nebo pro jednotlivé činnosti;
 - c) zajistí, aby dílčí limity úvěrového rizika byly využívány tak, aby nebyla překročena celková akceptovaná míra úvěrového rizika,
 - d) při stanovování limitů zohlední pozice vyplývající z celkové struktury aktiv, závazků a podrozvahových položek.
2. Banka nebo družstevní záložna dále
- a) zajistí, aby byly stanovené limity příslušnými zaměstnanci nebo útvary pravidelně a při významných změnách podmínek přehodnocovány tak, aby byly v souladu s vnitřními i vnějšími podmínkami a celkovou strategií,
 - b) zajistí, aby soustava limitů podléhala schválení a pravidelnému přehodnocování představenstvem, případně výborem, na který představenstvo tuto pravomoc delegovalo,

- c) u každého limitu stanoví přiměřené postupy při jeho překročení, včetně informačních toků.

VI. Analýzy a stresové testování úvěrového portfolia

1. Banka nebo družstevní záložna provádí analýzy úvěrového portfolia, včetně odhadů jeho budoucího vývoje a stresového testování. Výsledky bere do úvahy při stanovování a ověřování spolehlivosti postupů a limitů pro řízení úvěrového rizika.
2. Banka nebo družstevní záložna přizpůsobí postupy upravující provádění analýz úvěrového portfolia rozsahu a povaze svých úvěrových činností. Stresové testování je prováděno na základě stresových scénářů. Při tvorbě stresových scénářů banka nebo družstevní záložna zohledňuje svůj rizikový profil v oblasti úvěrového rizika, zejména velikost a strukturu úvěrového portfolia, a faktory, vůči jejichž změně je nebo by mohlo být její úvěrové portfolio nejzranitelnější, včetně případných nepříznivých změn v ekonomickém prostředí či finanční a ekonomické situaci protistran.
3. Banka nebo družstevní záložna zajistí
 - a) pravidelné provádění analýz a stresového testování, s přihlédnutím k velikosti, struktuře a povaze úvěrového portfolia,
 - b) pravidelné prověřování platnosti předpokladů stresových scénářů s ohledem na měnící se podmínky. Změny předpokladů jsou podnětem pro úpravu scénářů a následné provedení stresových testů;
 - c) předkládání výsledků analýz a stresových testů členům vrcholného vedení odpovědným za řízení rizik.

Část 2. Tržní riziko

A. Obecné požadavky

I. Úroková, měnová, akciová a jiná rizika spojená s pohybem cen na finančních trzích

Banka nebo družstevní záložna vytvoří a udržuje zásady a postupy pro řízení míry tržního rizika včetně vyhodnocování či měření všech jeho významných zdrojů a dopadů. Banka nebo družstevní záložna vytvoří a udržuje systém řízení tržního rizika obchodního portfolia v souladu s požadavky uvedenými v části čtvrté vyhlášky a systém řízení úrokového, měnového, akciového a komoditního rizika investičního portfolia.

II. Stresové testování pro úrokové riziko investičního portfolia

1. Banka nebo družstevní záložna provádí stresové testování dopadů případné náhlé a neočekávané změny úrokových sazeb na investiční portfolio měřením vlivu úrokového šoku na hodnotu kapitálu.

2. Banka nebo družstevní záložna zajistí měření a zdokumentování dopadů úrokového šoku na kapitál alespoň jednou za 3 měsíce, samostatně pro každou měnu s minimálně 5% podílem na hodnotě aktiv či závazků investičního portfolia, a to
 - a) metodou paralelního posunu výnosové křivky o 200 bázických bodů oběma směry s tím, že v případě významného zvýšení volatility změn úrokových sazeb provede kalibraci hodnoty posunu výnosové křivky, nebo
 - b) stanovením dolní a horní hodnoty jednocentního kvantilu změn úrokových sazeb pro období 1 roku (240 dnů) zjištěného na základě minimálně pětiletého pozorování změn úrokových sazeb; jednotlivá pozorování budou vzájemně posunuta o 1 pracovní den.

Zbytkové měny je možno pro účely tohoto měření agregovat.

3. Úrokové šoky zjištěné po případné kalibraci hodnoty posunu výnosové křivky /odstavec 2 písm. a)/ jsou srovnatelné s úrokovými šoky, které by banka nebo družstevní záložna dosáhla pro danou měnu nebo skupinu zbytkových měn za použití metody uvedené v odstavci 2 písm. b) nebo jiné pokročilé metody měření úrokového rizika.
4. V případě, kdy celkový dopad úrokového šoku mohl způsobit pokles ekonomické hodnoty banky nebo družstevní záložny o více než 20 % součtu původního (složka tier 1) a dodatkového (složka tier 2) kapitálu, banka nebo družstevní záložna přijme neodkladně opatření k nápravě; ekonomickou hodnotou banky nebo družstevní záložny se pro tyto účely rozumí současná hodnota očekávaných budoucích čistých peněžních toků. O přijatých opatřeních banka nebo družstevní záložna informuje Českou národní banku.
5. S ohledem na povahu a velikost podstupovaného úrokového rizika banka nebo družstevní záložna při řízení úrokového rizika investičního portfolia používá případně také alternativní stresové scénáře vývoje výnosové křivky, například vývoj inverzní nebo změny tvaru výnosové křivky.

B. Podrobnější požadavky na řízení tržního rizika

I. Systém měření a sledování tržního rizika

1. Banka nebo družstevní záložna má takový systém měření a sledování tržního rizika, který je přiměřený povaze, rozsahu a složitosti činností a který podchytí všechny významné zdroje tržního rizika a umožňuje vyhodnotit dopad změn v tržních sazbách a kurzech na výnosy a náklady a na hodnotu aktiv, závazků a podrozdahových položek tak, aby poskytl nezkreslený obraz o míře podstupovaného rizika.
2. Systém měření a sledování tržního rizika umožňuje zejména
 - a) včasně, přesně a úplně zaznamenat všechny transakce tak, aby bylo možno podchytit veškeré s nimi spojené podstupované tržní riziko,
 - b) správně tyto transakce ocenit. Pro tyto účely je nezbytné používat oceňování prováděné nezávisle na obchodních činnostech (útvarech). Banka nebo družstevní záložna má stanoveny postupy pro oceňování včetně
 1. detailní identifikace zdrojů dat pro přecenění,
 2. způsobu stanovení tržní ceny;

- c) podchytit všechny významné zdroje tržního rizika ze všech transakcí a vyhodnotit vliv změn v tržních sazbách a kurzech způsobem přiměřeným k povaze, rozsahu a složitosti transakcí,
 - d) stanovit způsob agregace jednotlivých pozic tak, aby při agregaci nedošlo k výraznějšímu zkresení podstupovaného rizika, například stanovením počtu a délky časových pásem při gap (diferenční) analýze, a aby všechny významné pozice a peněžní toky citlivé na tržní riziko byly uceleně a včas systémem podchyceny,
 - e) měřit tržní riziko souhrnně za všechny obchodní jednotky a porovnávat míru podstupovaného rizika se schválenými limity ve vhodné časové periodě i s ohledem na velikost a povahu podstupovaného rizika a regulatorní limity,
 - f) měřit úrokové riziko v každé měně, ve které má banka nebo družstevní záložna úrokově citlivé pozice, samostatně. Pokud je úrokové riziko měřeno ve dvou či více měnách společně, je nutné tento postup odůvodnit, například významnou korelací či tím, že banka nebo družstevní záložna má v těchto měnách zanedbatelnou činnost, a jasně stanovit podmínky, za kterých je takovýto postup možný.
3. Banka nebo družstevní záložna dále zabezpečí, aby
- a) příslušní zaměstnanci, včetně členů vrcholného vedení a příslušných výborů, pokud jsou zřízeny, rozuměli předpokladům, ze kterých systém měření a sledování tržního rizika vychází,
 - b) předpoklady, ze kterých systém vychází, byly dostatečně zdokumentovány.

II. Limity pro řízení tržního rizika

1. Banka nebo družstevní záložna vytvoří a udržuje soustavu limitů pro řízení tržního rizika a postupy pro jejich využívání a dodržování zajišťující, aby nebyla překročena míra tržního rizika akceptovaná představenstvem nebo stanovená příslušným orgánem dohledu. Za tímto účelem banka nebo družstevní záložna zejména
- a) zajistí, aby soustava limitů a postupy používané pro měření a sledování tržního rizika byly ucelené a propojené a aby soustava limitů brala v úvahu ostatní rizika, kterým banka nebo družstevní záložna je nebo může být vystavena, zejména riziko úvěrové a likvidity,
 - b) zajistí přiměřenost soustavy limitů vzhledem ke své velikosti a způsobu řízení, povaze, rozsahu a složitosti činností a stanovené kapitálové přiměřenosti. V závislosti na těchto faktorech stanoví dílčí limity, například pro jednotlivé obchodní jednotky, portfolia nebo specifické nástroje;
 - c) zajistí, aby dílčí limity tržního rizika byly využívány tak, aby nebyla překročena celková akceptovaná míra tržního rizika,
 - d) při stanovování limitů zohlední jak pozice vyplývající z denního obchodování, tak pozice vyplývající z celkové struktury aktiv, závazků a podrozvahových položek,
 - e) limity konstruuje tak, aby omezily dopad potenciálních změn v tržních rizikových faktorech na výnosy i na hodnotu aktiv, závazků a podrozvahových položek, s tím, že bere do úvahy rychlost, s jakou je schopna své pozice uzavřít.
2. Banka nebo družstevní záložna dále

- a) zajistí, aby byly stanovené limity příslušnými zaměstnanci nebo útvary pravidelně a při významných změnách podmínek na trhu přehodnocovány tak, aby byly v souladu s tržními podmínkami a celkovou strategií,
- b) zajistí, aby soustava limitů podléhala schválení a pravidelnému přehodnocování představenstvem, případně výborem, na který představenstvo tuto pravomoc delegovalo,
- c) u každého limitu stanoví přiměřené postupy při jeho překročení, včetně informačních toků.

III. Stresové testování tržního rizika

1. Banka nebo družstevní záložna provádí stresové testování pro posouzení dopadů mimořádně nepříznivých tržních podmínek. Banka nebo družstevní záložna bere tyto výsledky do úvahy při stanovování a ověřování spolehlivosti postupů a limitů pro řízení tržního rizika tak, aby ztráty, které utrpí v důsledku nepříznivých prudkých změn v tržních podmínkách, nezpůsobily její platební neschopnost či nesnížily její kapitálovou přiměřenost pod úroveň stanovenou příslušným orgánem dohledu.
2. Stresové testování je prováděno na základě stresových scénářů. Při tvorbě stresových scénářů banka nebo družstevní záložna zohledňuje svůj rizikový profil v oblasti tržního rizika, zejména velikost a strukturu obchodního portfolia a faktory, vůči jejichž změně je nebo by mohla být nejzranitelnější.
3. Banka nebo družstevní záložna zajistí
 - a) pravidelné provádění stresového testování, s přihlédnutím k velikosti, struktuře a povaze obchodního portfolia,
 - b) pravidelné prověřování platnosti předpokladů stresových scénářů s ohledem na měnící se podmínky na trhu nebo uvnitř banky nebo družstevní záložny. Změny předpokladů jsou podnětem pro úpravu scénářů a následné provedení stresových testů;
 - c) předkládání výsledků stresových testů členům vrcholného vedení odpovědným za řízení rizik.

Část 3. Operační riziko

A. Obecné požadavky

1. Banka nebo družstevní záložna vytvoří a udržuje zásady a postupy pro vyhodnocování a ovlivňování míry podstupovaného operačního rizika, včetně zohlednění málo častých významných událostí. Banka stanoví, co tvoří operační riziko pro účely těchto zásad a postupů, aniž by tímto bylo dotčeno vymezení operačního rizika stanovené v části první této vyhlášky.
2. Banka nebo družstevní záložna vytvoří a udržuje plány pro mimořádné situace včetně situací havarijních a krizových (dále jen „krizové situace“) a pro obnovu činností
 - a) k zajištění schopnosti průběžně vykonávat činnosti,
 - b) k limitování ztrát

v případě významného narušení činností (dále jen „pohotovostní plány“).

B. Podrobnější požadavky na řízení operačního rizika

I. Systém řízení operačního rizika

1. Banka nebo družstevní záložna vytvoří a udržuje systém řízení operačního rizika, který je přiměřený povaze, rozsahu a složitosti činností, a obsahuje alespoň
 - a) vymezení operačního rizika,
 - b) zásady a cíle řízení operačního rizika,
 - c) postupy řízení operačního rizika,
 - d) odpovědnosti, pravomoci a informační toky při řízení operačního rizika na všech řídicích a organizačních úrovních,
 - e) informace o významných událostech a ztrátách vzniklých v důsledku operačního rizika,
 - f) míru akceptovaného operačního rizika,
 - g) způsob případného vyvedení operačního rizika mimo banku nebo družstevní záložnu.
2. Banka nebo družstevní záložna pravidelně vyhodnocuje a případně upravuje systém řízení operačního rizika.

II. Rozpoznávání, vyhodnocování, sledování a ohlašování operačního rizika

1. Banka nebo družstevní záložna identifikuje (rozpoznává) zdroje operačního rizika.
2. Vyhodnocování a sledování operačního rizika je začleněno do běžných procesů.
3. Banka nebo družstevní záložna pravidelně vyhodnocuje a sleduje možné dopady a potenciální ztráty vyplývající z událostí operačního rizika.
4. Banka nebo družstevní záložna zabezpečí pravidelné informování příslušných zaměstnanců o podstupovaném operačním riziku souvisejícím s jejich činností (ohlašování operačního rizika).

III. Omezování operačního rizika

1. Banka nebo družstevní záložna upravuje míru podstupovaného operačního rizika uplatňováním vhodných postupů omezování výskytu či nepříznivých dopadů výskytu událostí operačního rizika.
2. Banka nebo družstevní záložna posoudí jak rizika ovlivnitelná, tak rizika stojící mimo její přímý vliv, a rozhodne, zda rizika přijme, omezí jejich případné dopady, či zda omezí nebo zcela ukončí příslušnou činnost. Pro omezování operačního rizika vytvoří a udržuje například postupy pro
 - a) řízení přístupů zaměstnanců, klientů a dalších oprávněných osob k hmotnému a nehmotnému majetku banky nebo družstevní záložny,
 - b) řešení odezvy na případný výskyt bezpečnostních incidentů,

- c) řešení operačního rizika, včetně rizika právního a compliance, při zajišťování dodávek zboží a služeb a při outsourcingu, pokud je bankou nebo družstevní záložnou uplatňován či zvažován.
3. Banka nebo družstevní záložna sjednává smluvní vztahy s třetími osobami písemnou formou.

IV. Kontinuita činností a pohotovostní plánování

1. Pro případy neplánovaného přerušení nebo omezení svých činností, havárie včetně havárií informačních systémů, selhání pro banku nebo družstevní záložnu významných třetích osob nebo selhání vnější infrastruktury zabezpečí banka nebo družstevní záložna postupy, které vedou k obnovitelnosti činností významných z hlediska jejího fungování.
2. Banka nebo družstevní záložna přijme pohotovostní plány pro obnovení své činnosti pro případy uvedené v odstavci 1. Pro řešení obnovy činností jsou v plánech stanovena alespoň tato opatření:
 - a) činnost následující bezprostředně po vzniku krizové situace zaměřená na minimalizaci škod,
 - b) činnost následující po vzniku krizové situace zaměřená na likvidaci následků krizové situace,
 - c) způsob zálohování, pokud je to relevantní,
 - d) způsob zajištění nouzového provozu s uvedením minimálních funkcí, které musí být zachovány,
 - e) způsob obnovy činností včetně činností zajišťovaných třetími osobami.
3. Banka nebo družstevní záložna zabezpečí, aby příslušní zaměstnanci byli s pohotovostními plány seznámeni a postupovali podle nich.
4. Pohotovostní plány jsou pravidelně testovány, vyhodnocovány a případně aktualizovány.

V. Informační systémy a technologie

1. Pro účely bodu V. se rozumí
 - a) informačním systémem funkční celek, který slouží bance nebo družstevní záložně k získávání, uchovávání, přenášení, zpracovávání a poskytování informací pomocí informačních technologií,
 - b) informační technologií technické a programové vybavení. Technickým vybavením se rozumí hmotné technické prostředky výpočetní a komunikační techniky. Programovým vybavením se rozumí programy, procedury a pravidla nutné k tomu, aby příslušné technické vybavení plnilo požadovanou funkci;
 - c) aktivem informačního systému informační technologie, informace uložené v informačním systému a dokumentace informačního systému,
 - d) autentizací uživatele proces ověření jeho totožnosti,
 - e) autorizací uživatele proces ověření jeho přístupových práv na základě autentizace,
 - f) důvěrností informace zajištění, že informace je přístupná pouze uživateli, který je k přístupu oprávněn,

- g) dostupností informace zajištění, že informace je pro oprávněného uživatele přístupná ve stanovené době,
 - h) integritou informace zajištění správnosti a úplnosti informace a metody jejího zpracování.
2. Bezpečnostní zásady informačních systémů obsahují
 - a) cíle bezpečnosti informačních systémů,
 - b) hlavní zásady a postupy pro zajištění důvěrnosti, integrity a dostupnosti informací,
 - c) odpovědnosti za ochranu aktiv a plnění bezpečnostních zásad informačních systémů.
 3. Banka nebo družstevní záložna zabezpečí dodržování bezpečnostních zásad v jednotlivých informačních systémech.
 4. Banka nebo družstevní záložna provede analýzu rizik spjatých s informačními systémy. V ní definuje aktiva informačních systémů, hrozby, které na ně působí, zranitelná místa informačních systémů, pravděpodobnost realizace hrozeb a odhad jejich následků a protopatření. Banka nebo družstevní záložna pravidelně provádí aktualizaci analýzy rizik spjatých s informačními systémy.
 5. V oblasti bezpečnosti přístupu k informacím banka nebo družstevní záložna zajistí
 - a) přidělení přístupových práv uživatelům v informačních systémech,
 - b) jednoznačnou autentizaci uživatele, která musí předcházet jeho činnostem v informačních systémech,
 - c) přístup k informacím v informačních systémech pouze uživateli, který byl pro tento přístup autorizován,
 - d) ochranu důvěrnosti a integrity autentizační informace,
 - e) zaznamenávání událostí, které ohrozily nebo narušily bezpečnost informačních systémů, do bezpečnostních auditních záznamů, ochranu těchto záznamů před neautorizovaným přístupem, zejména úpravou (modifikací) nebo zničením, a jejich archivaci,
 - f) vyhodnocování bezpečnostních auditních záznamů zaměstnancem, který nemá možnost upravovat (modifikovat) v informačních systémech informace související s činnostmi, o které je bezpečnostní auditní záznam pořízen.
 6. V oblasti bezpečnosti komunikačních sítí banka nebo družstevní záložna zabezpečí
 - a) připojení sítě, která je pod kontrolou banky nebo družstevní záložny, k vnější komunikační síti, která není pod kontrolou banky nebo družstevní záložny tak, aby byla minimalizována možnost průniku do jejích informačních systémů,
 - b) aby při přenosu důvěrných informací vnější komunikační sítí byla zajištěna
 1. přiměřená důvěrnost a integrita informací,
 2. spolehlivá autentizace komunikujících stran, včetně ochrany autentizačních informací.
 7. Banka nebo družstevní záložna vytvoří a udržuje opatření pro fyzickou ochranu aktiv informačních systémů.
 8. Při provozování informačních systémů banka nebo družstevní záložna zejména zajistí

- a) aby změnu v provozovaných informačních systémech bylo možno provést až po vyhodnocení vlivu této změny na bezpečnost informačních systémů,
- b) aby v provozovaných informačních systémech bylo používáno pouze otestované programové vybavení, u kterého výsledky testů prokázaly, že bezpečnostní funkce jsou v souladu se schválenými bezpečnostními zásadami informačních systémů. Výsledky testů jsou zdokumentovány;
- c) aby servisní činnost v provozovaných informačních systémech byla organizována tak, aby bylo minimalizováno ohrožení jejich bezpečnosti,
- d) zálohování informací a programového vybavení provozovaných informačních systémů, významných pro její fungování. Zálohované informace a programové vybavení jsou uloženy tak, aby byly zabezpečeny proti poškození, zničení a krádeži;
- e) pravidelné prověřování a vyhodnocování bezpečnosti informačních systémů.

Část 4. Riziko likvidity

A. Obecné požadavky

1. Pro účely této části se rozumí
 - a) likvidní pozicí banky nebo družstevní záložny přebytek nebo nedostatek (stav) zdrojů v rámci stanovených časových pásem,
 - b) čistým peněžním tokem rozdíl mezi přílivem a odlivem peněžních prostředků,
 - c) scénářem pro řízení rizika likvidity soubor vnitřních předpokladů, například předpoklad vývoje struktury aktiv, závazků a podrozvahových položek, a vnějších předpokladů, například předpoklad vývoje na mezibankovním trhu a vývoje platební schopnosti jednotlivých států, na jejichž základě banka nebo družstevní záložna odhaduje očekávaný čistý peněžní tok a dále souhrn následných kroků banky nebo družstevní záložny za účelem odpovídajícího pokrytí očekávaného peněžního toku.
2. Banka nebo družstevní záložna vytvoří a udržuje zásady a postupy pro průběžné a prognostické (*forward-looking*) měření a řízení čisté likvidní pozice.
3. Banka nebo družstevní záložna vytvoří a udržuje plány pro mimořádné krizové okolnosti, zejména pro případ krize likvidity.

B. Podrobnější požadavky na řízení rizika likvidity

I. Měření a sledování čistých peněžních toků a likvidní pozice

1. Pro účely řízení rizika likvidity má banka nebo družstevní záložna přiměřené postupy měření a sledování čistých peněžních toků a likvidní pozice tak, aby bylo možné určit kroky banky nebo družstevní záložny potřebné k řízení rizika likvidity.
2. Postupy měření a sledování čistých peněžních toků a likvidní pozice umožňují zejména:
 - a) měření a porovnání přílivu a odlivu peněžních prostředků,

- b) sledování čistých peněžních toků na denní bázi pro období nejméně 5 pracovních dnů dopředu, sestavení kalendáře splatností a propočtu likvidní pozice. Pokud banka nebo družstevní záložna zařazuje aktiva do pásem s kratší splatností než by odpovídalo skutečným splatnostem těchto aktiv, stanoví k těmto aktivům systém diskontů, které budou odrážet tržní riziko související s rychlým odprodejem jednotlivých aktiv. Pokud banka nebo družstevní záložna zařazuje závazky do pásem s delší splatností než by odpovídalo skutečným splatnostem těchto závazků, je schopna prokázat oprávněnost takovýchto přesunů.

II. Řízení rizika likvidity v jednotlivých hlavních měnách a limity

1. Pro účely řízení rizika likvidity v jednotlivých měnách má banka nebo družstevní záložna postupy umožňující měření, sledování a kontrolu likvidity banky nebo družstevní záložny v každé z hlavních měn, se kterými pracuje.
2. Pokud banka nebo družstevní záložna financuje aktiva držená v jedné měně závazky drženými v jiné měně, analyzuje tržní podmínky, které mohou ovlivnit její přístup na devizový trh, možné podmínky směny jedné měny za jinou při různých situacích a další podmínky, které mohou ovlivnit její přístup ke zdrojům v požadované měně.
3. V závislosti na objemu činností v jednotlivých měnách banka nebo družstevní záložna stanoví limity pro řízení rizika likvidity, a to jak souhrnně za všechny měny, tak i jednotlivě pro každou hlavní měnu, se kterou pracuje.
4. Při stanovování limitů banka nebo družstevní záložna zohlední dopad možných nestandardních podmínek nebo mimořádných krizových okolností. Limity zohlední velikost banky nebo družstevní záložny, její finanční situaci, povahu, rozsah a složitost vykonávaných činností.

III. Řízení finančních zdrojů a přístupu na trh

Banka nebo družstevní záložna dostatečně stabilizuje a diverzifikuje své finanční zdroje. Za tímto účelem zejména

- a) vytvoří a udržuje pravidelné kontakty s významnými věřiteli, s korespondenčními bankami a dalšími významnými obchodními partnery a klienty,
- b) prověřuje míru spolehlivosti jednotlivých finančních zdrojů,
- c) sleduje různé možnosti financování svých aktiv a vývoj těchto možností,
- d) sleduje a udržuje možnost přístupu na trh za účelem prodeje svých aktiv.

IV. Scénář pro řízení rizika likvidity

1. Banka nebo družstevní záložna sestavuje scénář pro řízení rizika likvidity.
2. Banka nebo družstevní záložna stanoví předpoklady vývoje objemu a struktury aktiv, závazků a podrozvahových položek a dalších důležitých faktorů pro scénář řízení rizika likvidity, které především zahrnují
 - a) odhad
 1. objemu splatných aktiv, která hodlá a je schopna obnovit,

2. předpokládaného nárůstu objemově nejvýznamnějších aktiv,
 3. kategorizace jednotlivých aktiv z hlediska jejich likvidnosti,
- b) odhad
1. objemu závazků, včetně vymezení obvyklé úrovně obnovení splatných závazků a obvyklého růstu nových vkladů,
 2. průměrné splatnosti vkladů a obdobných nástrojů na viděnou založený na historické zkušenosti,
- c) prověření odlivu finančních toků prostřednictvím úvěrových příslibů, záruk a akreditivů, pevných termínových kontraktů a opcí.

Další důležité faktory, které je třeba zohlednit při sestavování a ověřování scénáře řízení rizika likvidity, zahrnují především likvidní potřeby spojené s některými činnostmi banky nebo družstevní záložny a aktivitami jejich klientů a dalších osob, například vypořádání obchodů klientů a dalších osob nebo korespondenční bankovní služby.

3. Banka nebo družstevní záložna zajistí pravidelné prověřování správnosti předpokladů scénáře řízení rizika likvidity s ohledem na měnící se vnitřní nebo vnější podmínky. Změny předpokladů jsou podnětem pro úpravu scénáře.

V. Pohotovostní plán pro případ krize likvidity

1. Pro účely řízení rizika likvidity za mimořádných krizových okolností má banka nebo družstevní záložna pohotovostní plán.
2. Pohotovostní plán pro případ krize likvidity obsahuje zejména
 - a) zajištění přesných a včasných informačních toků v rámci banky nebo družstevní záložny,
 - b) jasné vymezení odpovědností a pravomocí v rámci banky nebo družstevní záložny,
 - c) možné způsoby ovlivnění vývoje aktiv, závazků a podrozvahových položek,
 - d) způsob komunikace s významnými věřiteli, obchodními partnery, dalšími osobami, klienty a veřejností při realizaci této strategie,
 - e) specifikaci záložních finančních zdrojů.
3. Banka nebo družstevní záložna zajistí pravidelnou aktualizaci pohotovostního plánu pro případ krize likvidity s ohledem na měnící se vnitřní nebo vnější podmínky.

Část 5. Riziko koncentrace

1. Banka nebo družstevní záložna má řádné řídicí, administrativní a účetní postupy a přiměřené mechanismy vnitřní kontroly ke zjištění a zaznamenání významných koncentrací včetně všech angažovaností podle části páté této vyhlášky a jejich následných změn v souladu s požadavky této vyhlášky a ke sledování a vyhodnocování všech případů významných koncentrací a angažovaností s ohledem na vnitřní zásady banky nebo družstevní záložny v této oblasti.
2. Zásady a postupy pro řízení rizika koncentrace vždy zahrnují:

- a) zásady a postupy pro zacházení s riziky vznikajícími z koncentrace expozic vůči osobám, ekonomicky či jinak spjatým skupinám osob nebo vůči osobám ve stejném odvětví či zeměpisné oblasti, z koncentrace expozic ze stejné činnosti či obchodované komodity nebo z jiné významné koncentrace se společným faktorem rizika,
- b) zásady a postupy pro zacházení s rizikem koncentrace vznikajícím v důsledku používání technik snižování úvěrového rizika, zvláště v případě významných nepřímých angažovaností, například vůči jednomu emitentovi cenných papírů přijatých jako zajištění.